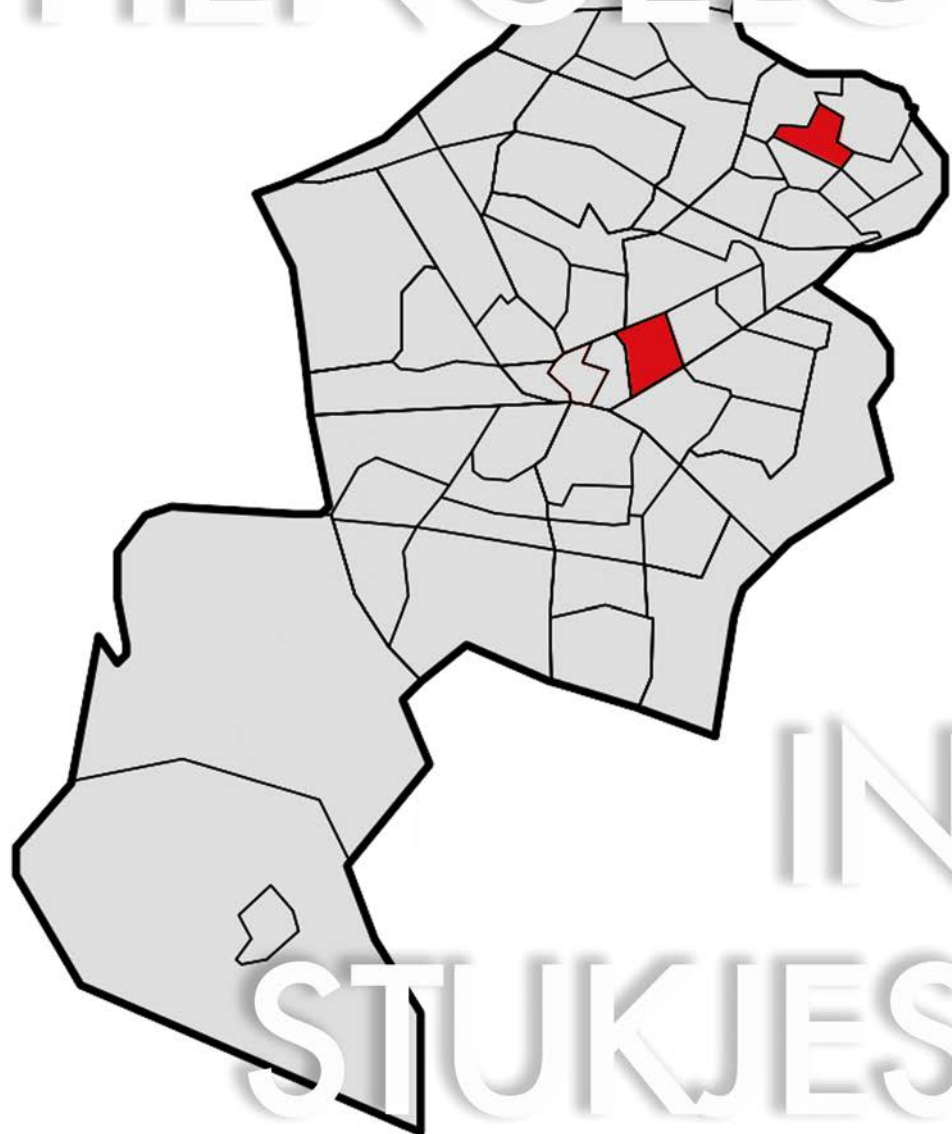

HENGELO

IN STUKJES

GEDICHTEN: WOUTER MUNSTERMAN
FOTOGRAFIE: ERNA TER HAAR

**Hengelo in stukjes
Gedichten**

**Hengelo in stukjes
Gedichten**

Wouter Munsterman
Stadsdichter Hengelo
2021 - 2023

Voorwoord

Stadsdichter Wouter Munsterman begon in 2022 aan een heel Hengelo omvattend project: 'Hengelo in stukjes'.

Het Kadaster heeft de gemeente Hengelo in 62 buurten opgedeeld en die gecodeerd: van BU1640000 Binnenstad-Centrum tot BU01640909 Verspreide huizen Beckum. Van een dichtbebouwde plek met duizenden inwoners tot een groen gebied met 39 adressen.

Wouter deed al deze buurten aan, liet zich inspireren door wie hij sprak, wat hij zag en wat er gebeurde, en schreef er elke week een gedicht over. **Fotograaf Erna ter Haar** maakte er vervolgens een bijpassende foto bij.

Iedereen in Hengelo weet in welke wijk ze wonen. In welke buurt je volgens het Kadaster woont is niet altijd even duidelijk. Je exacte buurt kun je vinden door deze zoekopdracht in te vullen in een zoekmachine op internet:

straatnaam + huisnummer + het woord 'buurt'.

Bijvoorbeeld: Stadsdichterstraat 7 buurt.

Je krijgt als resultaat verschillende websites waar de kadastrale buurt van een woning vermeld staat.

Over Wouter Munsterman

Wouter Munsterman was stadsdichter van Hengelo van november 2021 tot mei 2024.

Zijn liefde voor taal begon met muziek. Wouter is pianist en tijdens zijn studie maakte hij kennis met het lied. Deze samensmelting van gedicht, zangstem en piano greep hem en hij specialiseerde zich als pianist in lied, opera en kamermuziek.

Toen hij zijn eerste dichtersstappen zette kreeg hij in Hengelo gelijk volop kansen om ervaring op te doen. Voordat hij stadsdichter werd maakte hij al gedichten voor:

- straatfestival Kunsten op straat
- een multimediaspektakel op het Twentekanaal bij de opening van de Boekelosebrug
- exposities van stichting HeArtpool en stichting Hengelo Leest.

Dit boekje is zijn eerste dichtbundel. Toen hem werd gevraagd waar zijn reis als dichter hem gaat brengen antwoordde hij: "Wie weet, hopelijk reis ik de pan uit".

Over Erna ter Haar

Erna ter Haar is fotograaf en afgestudeerd aan de Artez kunstacademie te Enschede.

Ze is lid van de Adviescommissie BKV en maakt onderdeel uit van de kunstenaarsgroep “de Möllerwerf”. Ze is lid van Hengelo Leest en betrokken bij Cultuurpodium Hengelo en Vers en Foto.

Haar werk is sinds 2000 regelmatig te zien in zowel solo- als groepsexposities. Naast het genereren van eigen werk doceert Erna fotografie en begeleidt ze een groep kunstenaars in een initiatief met de naam “gewoon KIP” (kunst in progress).

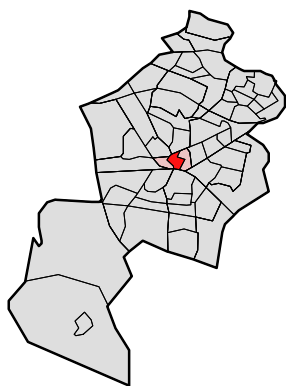
de berenbouwput

een shovel schuift wat zand vooruit
tussen de rupsbandsporen vervliegt
langzaam een marktplein

afgegraven plein, vertel de beren
met de droge poten over haringkarren,
rockconcerten en hoe hard de wind
kon waaien op een kale februaridag

je nieuwe tegelhuid ligt als stapel
toekomstdromen aan de kant
wacht maar
er komen mensen dansen
en op bankjes zitten

wanneer de beren met hun natte poten
bloeiende bomen ruiken kom ik
naar je nieuwe verhalen luisteren

Wijk 00 Binnenstad
Buurt 00 Binnenstad-Centrum

Buurtcode BU01640000
Binnenstad-Centrum

Emma

daar loopt ze haar weg
langs die oude mannen
in hun statige huizen

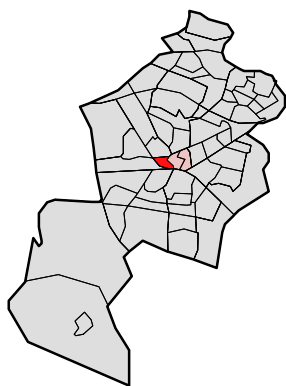
dichters zijn het
met grote namen

Emma heeft geen
achternaam, ze is
ook geen koningin

daar loopt ze haar weg
langs die oude mannen
in hun statige huizen

belangrijke dichters
die terzijde zijn gelegd

Emma wordt vanuit
de deuropeningen
wel bewierookt

■ Wijk 00 Binnenstad
■ Buurt 01 Binnenstad-West

Buurtcode BU01640001
 Binnenstad-West

30 seconden RAP voor de BAM

ouwe rockers, rokkenjagers
schoonzussen en vieze zwagers
kale mannen, manendragers

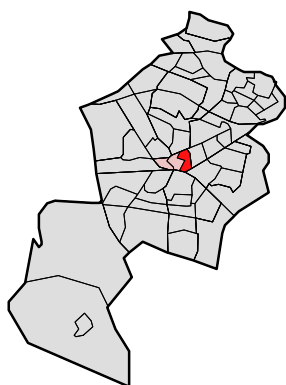
iedereen is bij de BAM

broodheer, loonslaaf, kruimeldief
witte arm of tattoo sleeve
braverik of minder lief

iedereen is bij de BAM

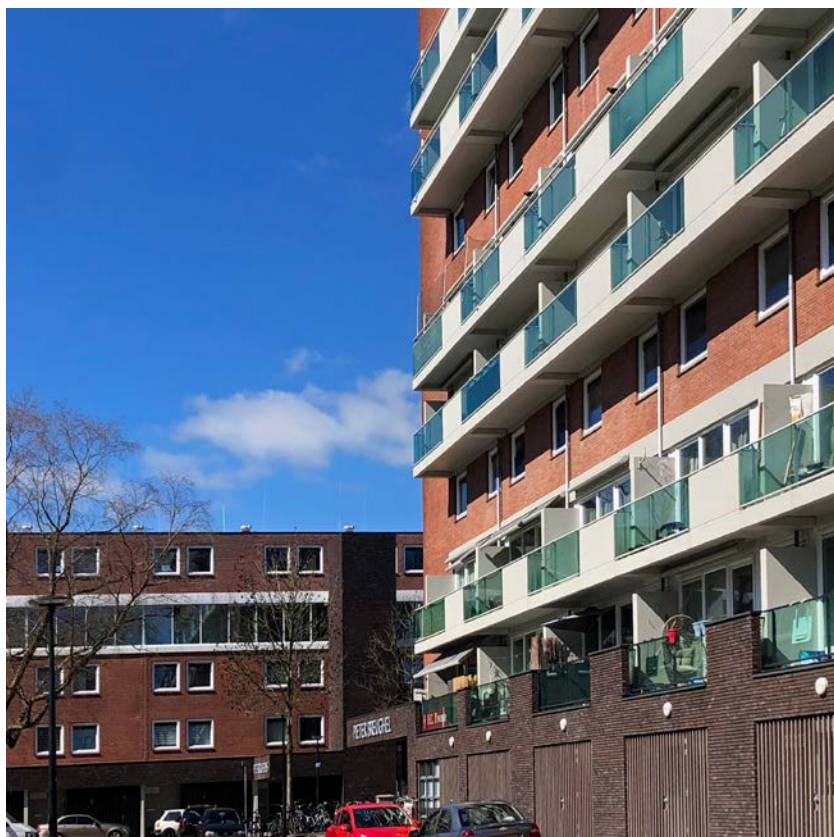
kom van ver of uit Klein Driene
ieder is een graag geziene
gast gepropt in een plantsoen

iedereen is bij de BAM

Wijk 00 Binnenstad
Buurt 02 Binnenstad-Oost

Buurtcode BU01640002
Binnenstad-Oost

tekentafelwerkelijkheid

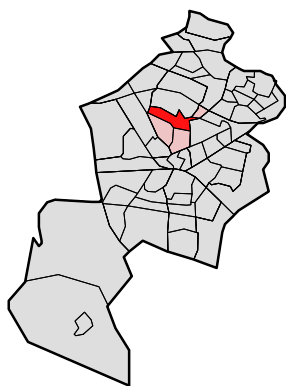
architecten wacht maar af
jullie bouwden hier op elke hoek
een herhaling van patronen

vierkanten gespiegeld
rechthoeken gestapeld
met daarin duidelijke
uitgemeten rijen vensterglas

nu dat er echte mensen wonen
zal die strenge lijn niet blijven
wie leeft er immers waterpas

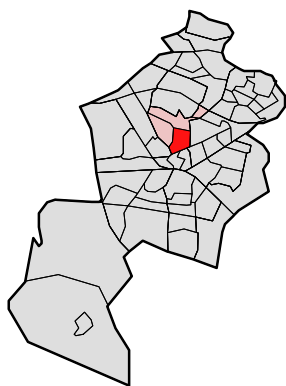
tuinhuisjes, parasollen, dakkapellen
trampolines, leuke zitjes, vlinderstruiken
tuinkabouters, barbecues, zonnecellen
raambekleding, hangbakken, rolluiken

het moment dat je de sleutels gaf
begon het woongenot de strijd
met de tekentafelwerkelijkheid

Wijk 01 Hengelse Es
Buurt 00 Hengelse Es-Noord

Buurtcode BU01640100
Hengelse Es-Noord

Wijk 01 Hengelose Es
Buurt 01 Tichelwerk

Buurtcode BU01640101
Tichelwerk

Badhuis

een witbetegelde ruimte
vol stoom en natte vloeren

en allemaal hokjes
met houten klokjes

ze geven aan hoe lang
het water als een warme wereld
om je heen mag stromen

buiten roken de wachtenden
en bespreken de roetbedekte stad

de vaart der volkeren
gaat niet door schone handen

noeste arbeid wordt geprezen
door de pastoor en notabelen
die wel een badkamer hebben

noeste arbeid zweet
noeste arbeid smeert

de arbeiders wassen zich
totdat het niet meer nodig is

nu zijn er allemaal deurtjes
erachter staan de fietsen
en boven wonen mensen
met wie het goed gaat

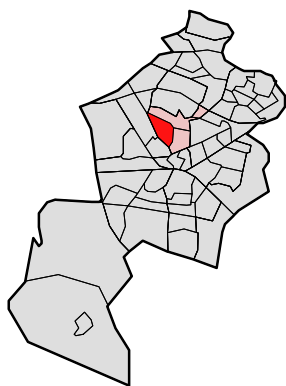
ze wassen zich in stilte

voetbalvelden Achilles

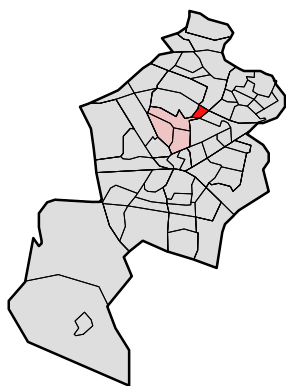
dit is de plek waar
iedereen wil winnen
waar om die eer gevochten
wordt door voetbalstrijders op
noppenschoenen en kniehoge
sokken, waar de toejuichers net
wat te betrokken glorie eisen

dit is de plek waar
iedereen wil winnen
maar waar ook wordt
verloren, teleurstelling
komt altijd wel binnen
maar kun je achterlaten
op het veld, wat glorie of
een glimmende beker
maakt eigenlijk geen held

Wijk 01 Hengelse Es
Buurt 02 't Wilbert

Buurtcode BU01640102
't Wilbert

■ Wijk 01 Hengelose Es
■ Buurt 03 Bedrijventerrein Timmersveld

Buurtcode BU01640103
 Bedrijventerrein Timmersveld

3 indrukken van kringloopwinkel Het Goed

zitmeubelhaiku

wanneer stoelen zoals hier
 strak in de rij staan
 vragen ze ons om publiek

serviesstellingkast

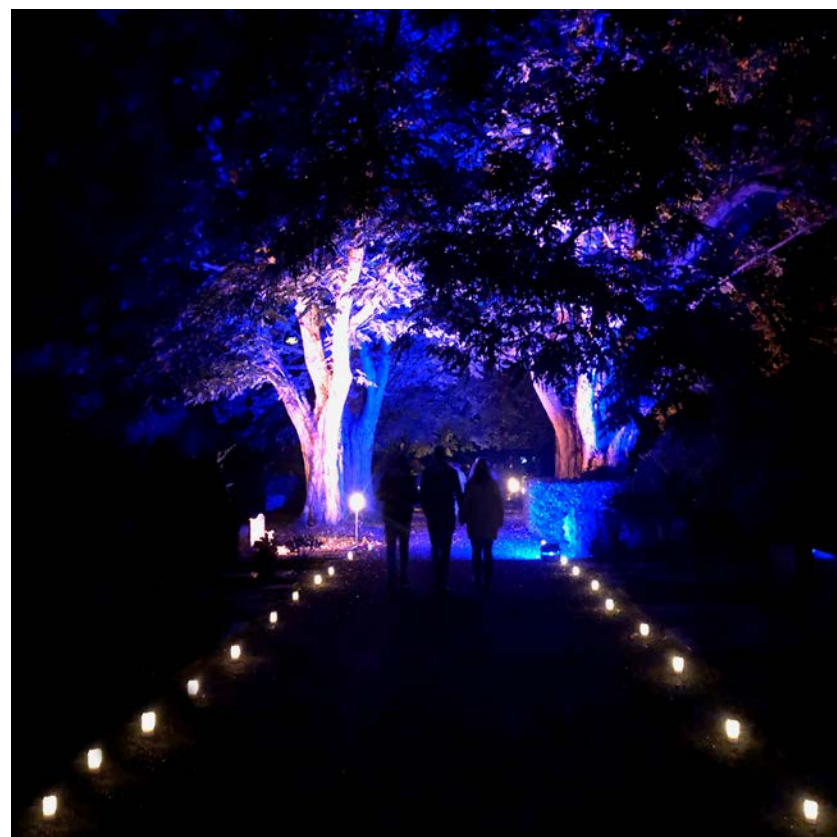
de geschiedenis van koffieleut
 en zondagsdis staat uitgesteld
 longdrinkglazen, retromokken
 een bloemlezing aan boerenbont

herinneringen aan elke dag met de hand
 afwassen drijven naar het oppervlak

muziek voor een verborgen harmonium

tussen de kasten van massief hout
 en hun spaanplaten nakomelingen
 staat een harmonium: psalmloos
 ik trap hem aan, laat de vox angeli
 buiten haar gebruikelijke register zingen

er zit nieuwe muziek in gebruikte dingen
 de groefjes van een vorig leven zitten
 geen nieuwe toekomst in de weg

herdenkingstocht Allerzielen

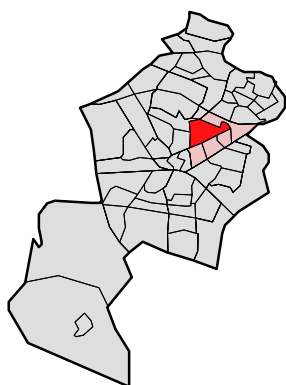
licht reikt ver

denk maar aan
de sterren, wier
schittering vanuit een
onbereikbaar heelal
hier toch aankwam

zo brand ik
een kaarsje

dat dit licht dan ook
zo'n reis mag maken
naar de overkant
en je vertelt dat
ik aan je denk

goede reis, lichtje

Wijk 02 Noord
Buurt 00 Noord

Buurtcode BU01640200
Noord

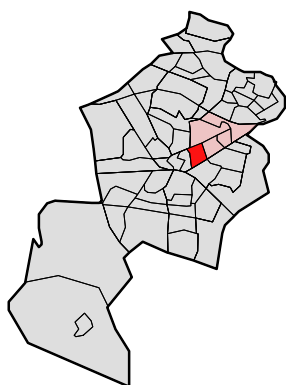
de vensterbankkatten van de Bongertsweg

hier staat een rij aan raampaleizen
waar majesteiten achteloos gewoon
op hun verwarmingselemententroon
de winter languit liggen te negeren

daarbuiten kleuren regengrijzen
met fietsers die het weer trotseren
en nat verkleumd naar huis terugkeren
de kat zal het jeuken en likt zich schoon

een aai, een maaltijd op zijn tijd
het comfortabel koninklijk leven
over de donkere maanden verspreid
waarom die kou nog aandacht geven?

zo leren we van Tijgertje en Minoes
hoe om te gaan met onze winterblues

Wijk 02 Noord
Buurt 01 Elsbeek

Buurtcode BU01640201
Elsbeek

Oude Postweg

de SRV-man, boer met paard en wagen
marskramers die zelf hun waren dragen
de pastoor, Bommen Berend en de Sint

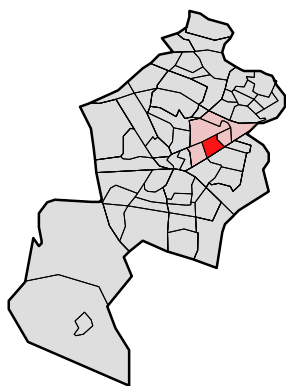
die kwamen allemaal door mijn straat

huurlingen, soldaten al dan niet oranjezind
metaalbaronnen, Ruysdael met zijn schilderkist
gearriveerden en iemand die de weg niet wist

die kwamen allemaal door mijn straat

al die klederdrachten, knickerbockers
overgooiers, kokerrokken, jeans,
kielen en gewaden van satijn

wanneer de eeuwen zouden overlappen
en ze liepen er allemaal tegelijk dan zou
dat toch een machtig mooie optocht zijn

Wijk 02 Noord
Buurt 02 De Noork

Buurtcode BU01640202
De Noork

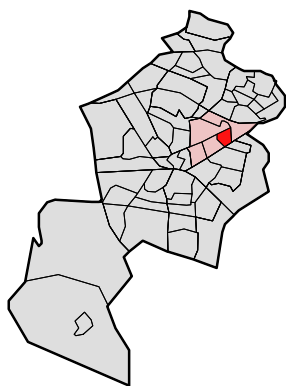
stadsarboretum Klein Driene

dit is de wijk van balkonnetjes
in elk uitzicht staat een
bladerkroon terug te zwaaien

de vogeltjes zingen in de
takkenhoogbouw het
fluitend ochtendfeestje

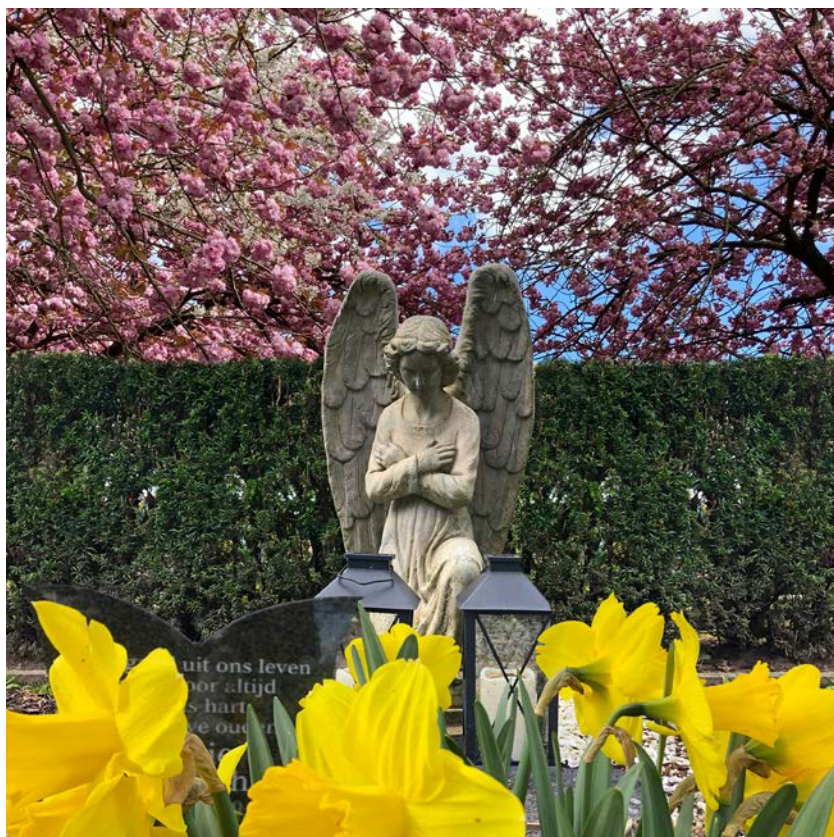
een wederopbouwwijk is
de steengeworden droom
van beter mogen wonen

een vriendelijke wijk wordt
ook bewoond door bomen

Wijk 02 Noord
Buurt 03 Klein Driene

Buurtcode BU01640203
Klein Driene

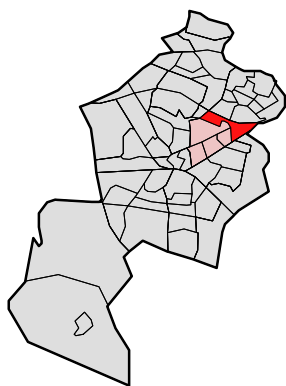
elegie

je graf is je naam
op een marmeren steen
je graf is een bed van aarde
en het grind daaromheen

je graf zijn de bloemen
met een wapperend lint
je graf is het zonlicht
de regen, de wind

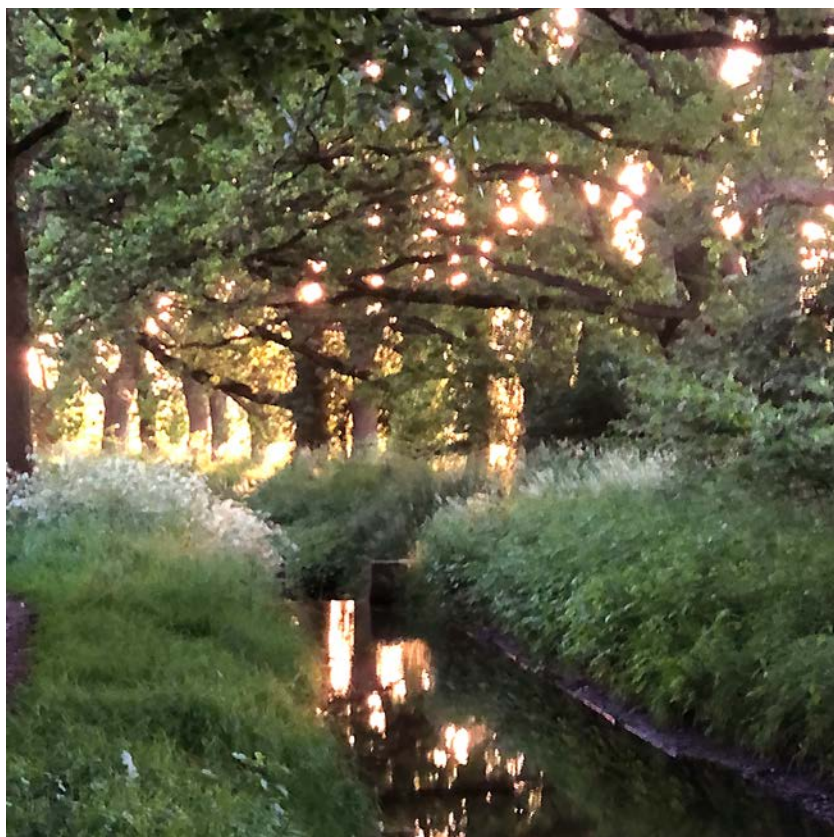
je graf is een straatnaam
en de stad waar je ligt
je graf is het donker
de schemer, het licht

je graf is de wereld
de leegte om me heen
ik begroef je buiten mij
ik ben nu alleen

Wijk 02 Noord
Buurt 04 't Rot

Buurtcode BU01640204
't Rot

beestjes in de beek

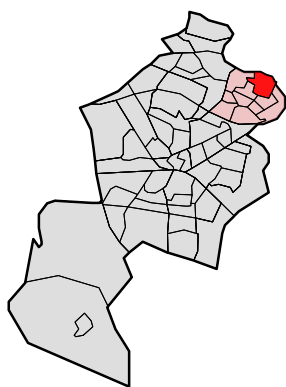
het water is de bron

een bron van stipjes
oogjes, sprieten en
doorzichtige lijfjes

het leven dat begint
met krioelen, groeien
vervellen en ontpoppen

totdat het wateroppervlak
ze niet meer kan stoppen
en ze gaan schaatsen
vliegen, muggendansen

dat alles rond het water
wat zo helder
en levenloos leek

Wijk 03 Hasseler Es
Buurt 00 Bovenhoek

Buurtcode BU01640300
Bovenhoek

schoolplein

het plein ligt klaar
voor kindervoeten

de kindervoeten die
een spelbord maken
waar volwassen ogen
alleen rijen tegels zien

het klimrek,
trukendoos van je lichaam

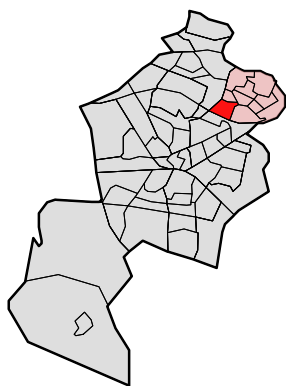
de schommels,
heen-en-weer-hangplek

de zandbak,
een schepping in wording

het hele plein speelt mee
wanneer de bel gaat

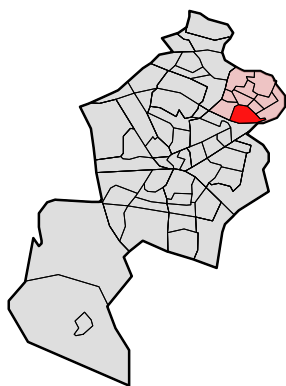
de bel die eigenlijk
een toeter is

whoeeei

Wijk 03 Hasseler Es
Buurt 01 Schothorsthoek

Buurtcode BU01640301
Schothorsthoek

Wijk 03 Hasseler Es
Buurt 02 Bartelinkshoek

Buurtcode BU01640302
Bartelinkshoek

rampplek/wonderplek

dit is de plek van een ramp
dit is de plek van een wonder
en er is niets te zien

raar genoeg voelt dat prima

geen generieke gedenkplaat
is hier nodig, het stukje groen
geeft uit zichzelf verstillig

geen mensenleven ging verloren
geen getuige bleef onaangeraakt

de ramp liet groeven na
in het asfalt en de mensen
die het hebben meegemaakt

het wonder vervloog sneller
maar gaf zachtere randjes
aan de herinneringen die verteld
worden in de woningen

de tijd maakt de onderste verhalen los

kerststal in de Thaborkerk

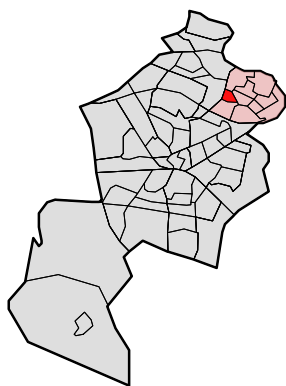
de wereld in het klein
dat gezin in het stro
met dieren eromheen

een wereld niet groter
dan een paar mensen
bij elkaar, dat gun ik

iedereen, een pauzeknop,
een dagje doen alsof
er nergens brand woedt

een huiskamer bestaan
net als die kerststal hier
maar dan zonder kameel

die lijkt me wat te veel

Wijk 03 Hasseler Es
Buurt 03 Tijertshoek

BU01640303
Tijertshoek

waarom Sogtoenhoek?

in de straten van de Sogtoenhoek
staat geen boerderij Sogtoen

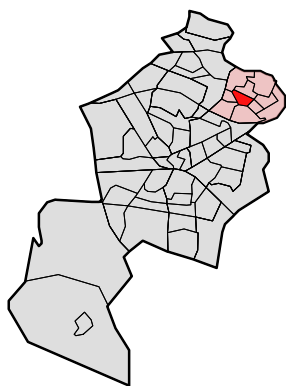
die boerderij die is niet zoek
maar staat een stukje verderop
en wel in de Middelhoek

zij heeft daar ook altijd gestaan
dat erf staat al sinds 950 te boek

Marke Hasselo werd nieuwbouwes
maar geen enkele geschiedenisles
kan de naam Sogtoenhoek verklaren

dan is dit mijn educated guess:
dat sommige hoeknamen toch
echt niet kloppen met de histoire

(ps waarom is er geen Onderhoek?)

Wijk 03 Hasseler Es
Buurt 04 Sogtoenhoek

Buurtcode BU01640304
Sogtoenhoek

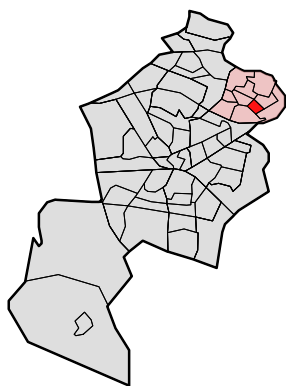

skatepark Hasseler Es

een quarterpipe, een hubba
en een gladde ondergrond
zodat je loskomt van de
zwaartekracht en je ouders

een hangplek, inderdaad maar
dan één die je vliegen laat, waar
je voeten een persoonlijkheid blijken
te hebben en je je eerste ollie maakt

hier wiebel en val je je trickbook
bij elkaar, ga je de limiet ontdekken
en steeds verder verleggen, een
skater leert niet zonder blauwe plekken

Wijk 03 Hasseler Es
Buurt 05 Bruninkshoek

Buurtcode BU01640305
Bruninkshoek

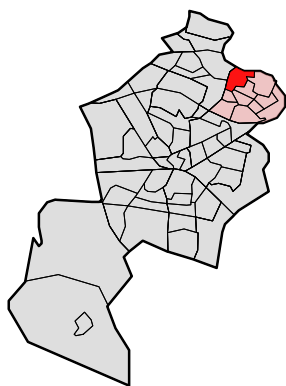
dwaalwijk Middelhoek

hier leefden ooit de witte wieven
dwaalgeesten en dromendieven
die er in de houtwal huisden en
elke nacht het maanlicht dronken

totdat door stedelijke expansiedrang
aan hun essenland een einde kwam
het sagenvolk verdween, en ze
in de aarde terug de tijd in zonken

oeroude wezens verdwijnen niet stilaan
vermomd als inspiratie fluisterden ze
een doolhofdenken naar de planologen
die zo werden bedrogen en kwamen
tot een bloemkoolstratenplan

en zo geschiedde dat in de Middelhoek
dagelijks nog mensen dwalen
dat zoeken is de wittewievenvloek

■ Wijk 03 Hasseler Es
■ Buurt 06 Middelhoek

Buurtcode BU01640306
Middelhoek

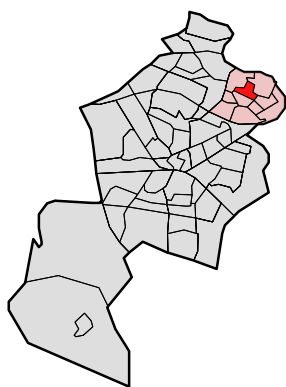

fietslicht

het ochtendlicht fietst voor je uit
en lokt je de nieuwe dag in
speelt met de waterdruppels
die samen met de nacht verdampen

in deze omgeving van mist
en lichtkastelen dringt de
de zon met haar klaarlichte
realiteit nog niet door

door dit licht glinsteren de restjes
dromen die nog aan ons kleven
wakker worden volgt ook een route

Wijk 03 Hasseler Es
Buurt 07 Molendijkhoek

Buurtcode BU01640307
Molendijkhoek

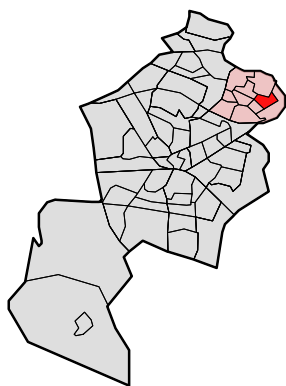
pas op!

pas op voor de hond
pas op voor de kat
pas op voor de grasparkiet
en pas op voor de rat

pas op voor de ganzen
pas op voor de fret
pas op voor de gerbil
en de spin op het toilet

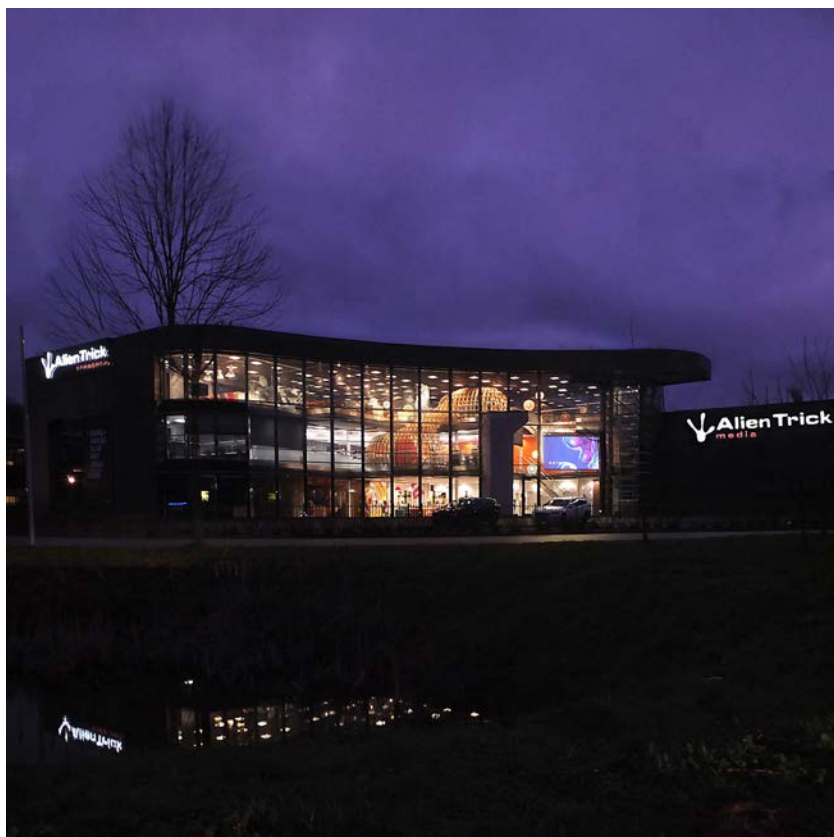
pas op voor de stofmijt
zilvertisjes en de wants
de eerste twee die gaan nog
maar de laatste die spreekt Frans

pas op voor de buurman
pas op voor een leuk gesprek
blijf maar braaf een grote
afstand houden tot dit hek

Wijk 03 Hasseler Es
Buurt 08 Weijinkshoek

Buurtcode BU01640308
Weijinkshoek

de digitale deken

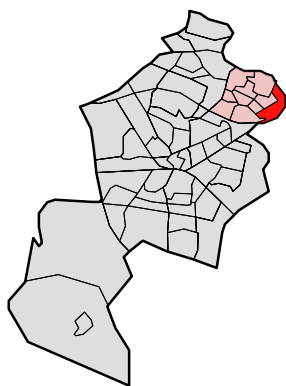
er is een digitale deken
waar mijn stad onder slaapt

stevig ingestopt droomt
zij zichzelf een paradijs
waar de zon schijnt en
iedereen leuke dingen
doet buiten op straat

en wij dromen met
haar mee en tonen
ons paradijsgangers
die altijd lachen en
leuke dingen doen

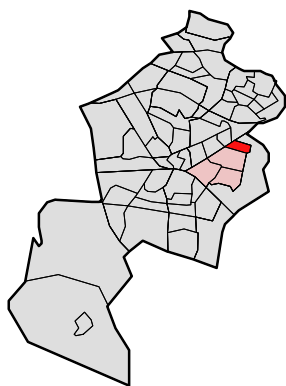
zoals elke digitale deken
wordt ook deze gebreid
uit het sterrenstof van
filters en maakbaarheid

de sussende servers
zijn de breimachines
die ook diep in de nacht
zonnestrallen insteken

Wijk 03 Hasseler Es
Buurt 09 Oosterveld

Buurtcode BU01640309
Oosterveld

Wijk 04 Groot Driene
Buurt 00 Zwavertshoek

Buurtcode BU01640400
Zwavertshoek

renovatie

de Kasbah:

een vestingstad van geschakelde keukenrijken met halve slotgracht en klein leger aan katten die de balkonkantelen verdedigen en dat leek jaren goed te gaan

maar van katten kun je niet op aan met trompetgeschal van autotoeters stonden busjes in de straat en een geelstalen belegeringstoren baande zich een weg naar voren tot midden op de binnenplaats waar mannen op het dak verschenen om daar de pannen mee te nemen en lekkages achterlieten toen de weekendwapenstilstand werd afgeroepen

nu stoten golven klusjesaanvalstroepen door tot Voorhof en de Boomgaard waar kozijnen worden ontmanteld en daarna weer herplaatst door wie dan ook maar door de woning raast, er wordt niet eens meer aangeklopt totdat op vrijdagmiddag plotseling het boren en getimmer stopt

de vrede komt terug mooier zelfs nog dan daarvoor tot die tijd worden ze hier met de beste bedoelingen belegerd

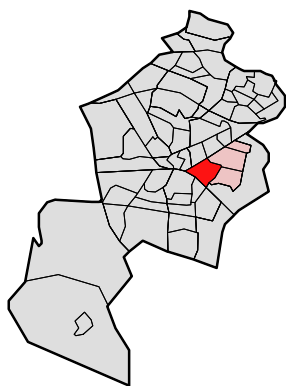
villa 't Annink

gemaakt om statig te zijn
en deftig in te wonen
een Lord of Lady aan de beek

het tweede raam rechts is
denk ik de bibliotheek
waar een kandelaar ontbreekt

bij Engelse landhuizen denk
ik aan moord, aan intrige,
aan constante familiestrijd

de dwangmatigheid van
belangrijk te willen blijven
in plaats van een warm thuis,
ik zie geen glamour
ik zie een Cluedohuis

Wijk 04 Groot Driene
Buurt 01 Anninks- Nijhofshoek

Buurtcode BU01640401
Anninks-/Nijhofshoek

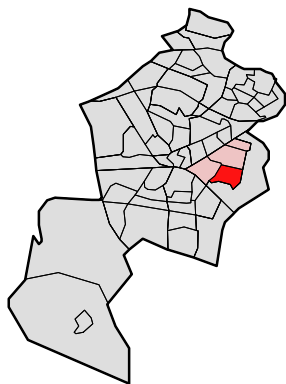
grasveldje

het enige vee is een bonte wikip
hier een pingpongtafel
daar een zandbak
overal staan paardenbloemen
het gazon is altijd imperfect

deze hele wijk is om grasveldjes heen
gebouwd zodat er ruimte is elkaar te zien

kinderen zijn vriendschappelijke
tegenstanders in voetbalwedstrijden die
per minuut van reglement veranderen

een grasveldje is niet zozeer een imitatietuin
als wel de sprietige vloerbedekking van
de huiskamer van het burengebeuren

Wijk 04 Groot Driene
Buurt 02 Groot Driene-Zuid

Buurtcode BU01640402
Groot Driene-Zuid

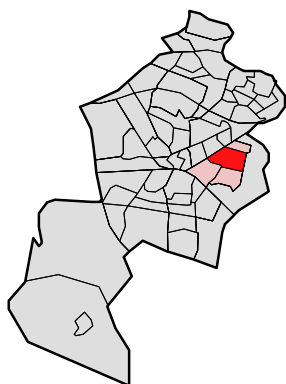

doorzettingsvermogen aan de Willem de Merodestraat

met handen gebald
aan het looprek
vastberaden vooruit

de weg naar een doel
kan worden afgelegd
in de kleinste stappen
zolang je ze maar zet

dagelijks het nieuwe
jaar in, doelen genoeg

Wijk 04 Groot Driene
Buurt 03 Groot Driene-Noord

Buurtcode BU01640403
Groot Driene-Noord

zouttoeren

het zout was getrouwd
met het water, samen
waren ze een zee

er werden kinderen
geboren, al dat leven
dat ze samen maakten

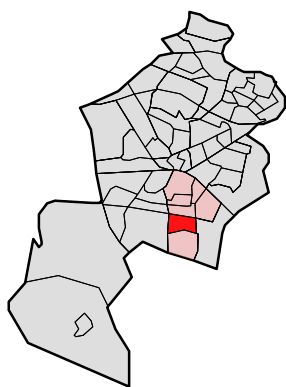
raakte langzaamaan verloren
ergens in het plioceen
toen hun liefde verdampte

en het het zout alleen
achterbleef, diep
onderin de aardlagen

de versteende weduwnaar
wordt nu gehaald door
grote zwarte torens

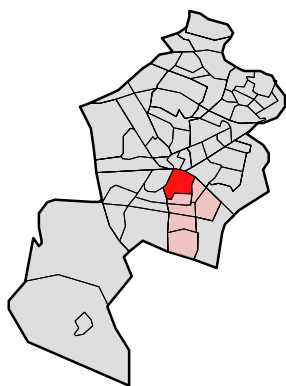
hij wordt gelokt met water
zodat hij dan weer droomt
van zee, en komt gewillig
met haar mee naar boven

en daar wordt hij bedrogen
de zee is heel ver weg
een zoutfabriek dichtbij

Wijk 05 Berflo Es
Buurt 00 Bedrijventerrein Twentekanaal-Zuid II

Buurtcode BU01640500
Bedrijventerrein Twentekanaal-Zuid II

Wijk 05 Berflo Es
Buurt 01 Berflo Es Noord

Buurtcode BU01640501
Berflo Es Noord

proostdicht

hef het glas
op de restanten

ook bier
dat kent een
eb en vloed

hef het glas
op wat voorbij is

hef het glas
op wat komen moet

op een lege vlakte
groeiden kleine huisjes

die kleine huisjes
worden groot

hef het glas
op wederopbouw

hef het glas
op nieuwe wegen

ook al lopen
die soms dood

het huis onder de rozen

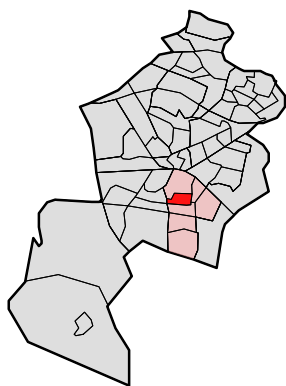
vraag me waar ik woon
ik woon onder de rozen

de maand mei en verder
leef ik in een zelfgekozen
rode werkelijkheid en
zachtgeel gemoed

de natuur is vrij stellig
dat een enkele plant
nooit voldoet

daarom een roze deken
en een haag als jas

ik woon onder de rozen
alsof ik Doornrosje was

Wijk 05 Berflo Es
Buurt 02 Berflo Es Zuid

Buurtcode BU01640502
Berflo Es Zuid

kanaaltoren

alsof er achter
dat hekje 's nachts
een baken brandt

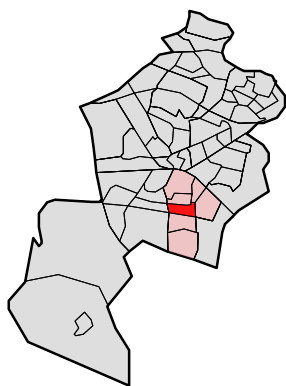
voor dolenden
en wat daaraan
is aanverwant

alsof er vlaggen
zouden staan
die meewapperen

met uitzwaaiers,
wereldreizigers
en andere dapperen

alsof dit gebouw
niet verdwaalde
aan een lege kade

tussen zelloze silo's

Wijk 05 Berflo Es
Buurt 03 Bedrijventerrein Twentekanaal-Noord II

Buurtcode BU01640503
Bedrijventerrein Twentekanaal-Noord II

oude watertoren

deze is uniek, niet omdat die een klein beetje scheef staat maar omdat ze allemaal uniek zijn

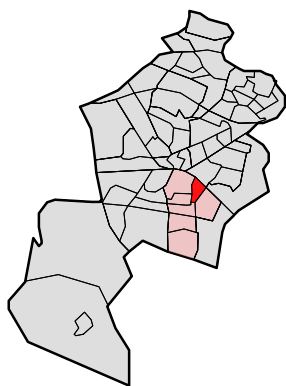
hoogte van de ondergrond
grootte van het waternet
alle plaatselijke details
vragen om uniek

de meeste lijken op een schaakstuk
sommige zijn net een jaren-50-sci-fi-raket

enkele hebben kantelen
er is er ook nog eentje in een kerktoeren gezet

de helft van alle torens doet nog dienst, de andere helft staat droog

het zijn er veel
ze zijn uniek
ik wil op zoek

Wijk 05 Berflo Es
Buurt 04 Veldwijk-Noord

Buurtcode BU01640504
Veldwijk-Noord

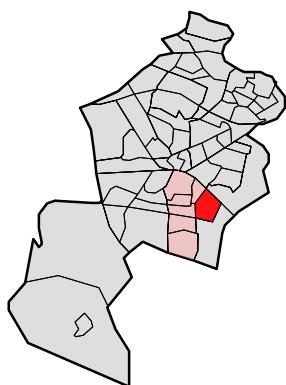

het stadion en de visboerin

hoe de aanloop is
en wat een horde
mensen komt doen

doordeweeks, staat
FBK voor frituren
bakken en kauwen

het stadion is voor
de grote happening
zij zorgt voor de kleine

Wijk 05 Berflo Es
Buurt 05 Veldwijk-Zuid

Buurtcode BU01640505
Veldwijk-Zuid

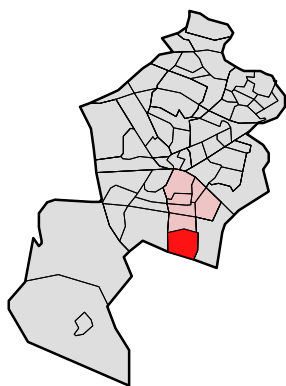
aflaat

de hel met al zijn vagevuur
en verzengende vlammen
ligt buiten onze stadsgrens

toch zijn wij niet zondenvrij
het restafval van de Hengelose
hebzucht komt ook hier terecht

waar spijtaankopen worden
verduurzaamd tot warm water
om onze handen in te wassen

was elke opwarming
maar een oplossing

Wijk 05 Berflo Es
Buurt 06 Boeldershoek

Buurtcode BU01640506
Boeldershoek

radartoren B17

aan het kanaal
staat een toren
blind te staren
tussen de takelingen

ik moest grijze mensen
bellen om zijn
naam te weten
geen bordje

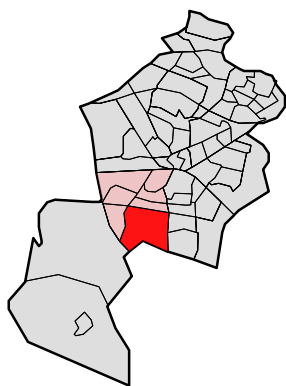
soms wordt een mank gebouw
toch lief gehad en wedergeboren
hier in de laatste dagen van de herfst
staat deze verdween-van-de-radartoren
hij zal een tweede lente zien

radartoren Thales

ping

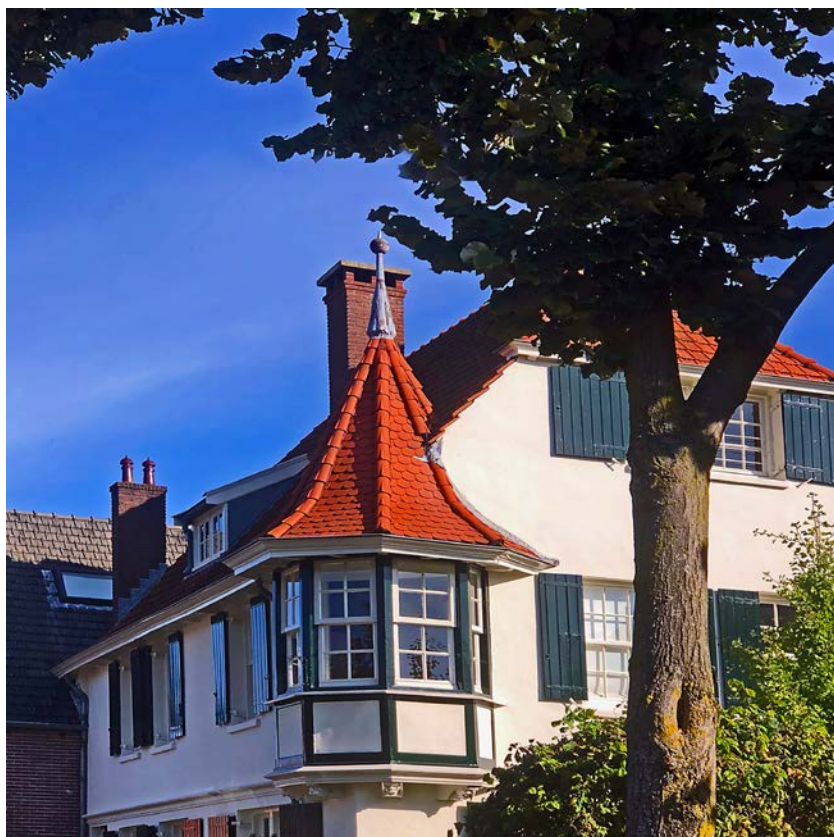
Hengelo bestaat!
wij worden officieel
waargenomen met
geruststellende bliepjes
door het bedrijf dat
slimmeriken uit de hele
wereld hiernaartoe haalt
om ons bestaan te bevestigen
met een regelmatig herhalende

ping

Wijk 06 Wilderinkshoek
Buurt 00 Bedrijventerrein Twentekanaal-Zuid I

Buurtcode BU01640600
Bedrijventerrein Twentekanaal-Zuid I

het torentje van Tuindorp

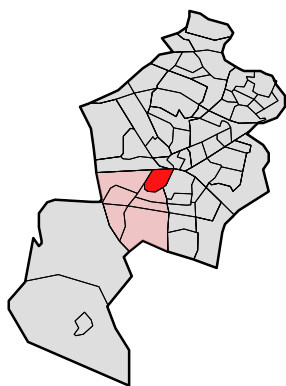
een eigen torentje
daarachter moet
een kamer zijn
met mooi behang
en warm geel licht

dat bij dat raam
een jongeman met
zwarte vleugels zit
vervloekt door ravenogen
zijn blik op straat gericht

elke halve maan
komt een meisje zingen
de liefde in haar stem
klinkt telkens minder bang

ze zingt over mededogen
over wat is aangericht
en dat het goed komt
al duurt dat nog best lang

een eigen torentje
daarachter moet
een sprookje zijn
dat verlangt
naar een gedicht

Wijk 06 Wilderinkshoek
Buurt 01 Tuindorp 't Lansink

Buurtcode BU01640601
Tuindorp 't Lansink

Tuindorpbad

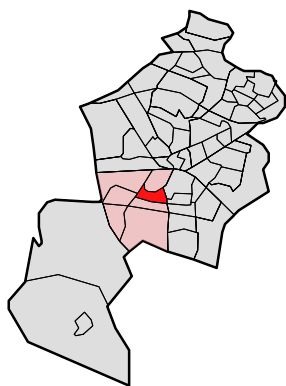
door de gevels van de Vijverlaan
die kronkelig weerspiegelen
in de strepen van het water
trekken zwemmers hier hun baan

hetzelfde water is altijd nieuw
verdampt, verrijkt door regen
aangevuld door de kwellen
onderin, het stroomt door, net
als de bewoners van de wijk

in de zanderige bodem en het
slijk liggen nog de sporen,
de draadjes wol, katoen,
microvezels van gewezen badmode

hier komt geschiedenis bovendrijven
men pleegt zorg, een statig bord meldt
“alleen voor geoefende zwemmers”
ik zou daaraan toe willen voegen

“voor beginnende Hengeloërs aangeraden”

Wijk 06 Wilderinkshoek
Buurt 02 Tuindorp-Zuid

Buurtcode BUO1640603
Tuindorp-Zuid

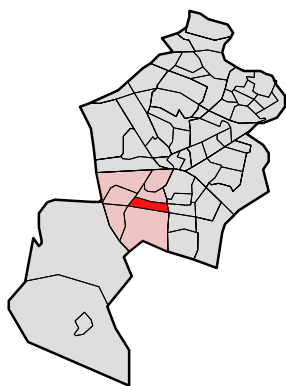
Möllerwerf

in de haven daar
hoor je het bouwen
het slijpen, het schuren
het boren, het werk

deze werf staat daar
tussen in en fluistert
de mogelijkheden
van een leegte

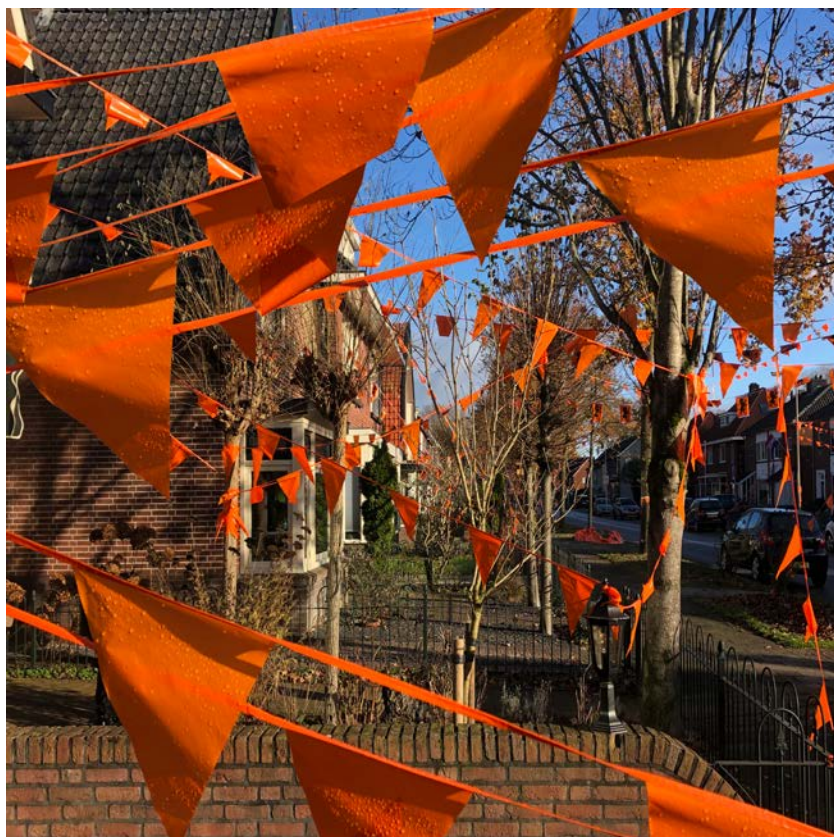
onder dit dak met gebint
daar stollen gedachten
in mallen gemaakt uit
inspiratie en wilskracht

de kronkeltoegangsweg
tussen de loodsen is de
weg van nieuwsgierigheid

Wijk 06 Wilderinkshoek
Buurt 03 Bedrijventerrein Twentekanaal-Noord I

Buurtcode BU01640603
Bedrijventerrein Twentekanaal-Noord I

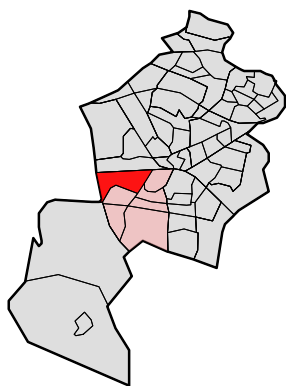

vlaggetjesstraat Krabbenbosweg

er hangen vlaggetjes
omdat er voetbal is
er is echt altijd ergens
voetbal, toch zijn er
niet altijd vlaggetjes

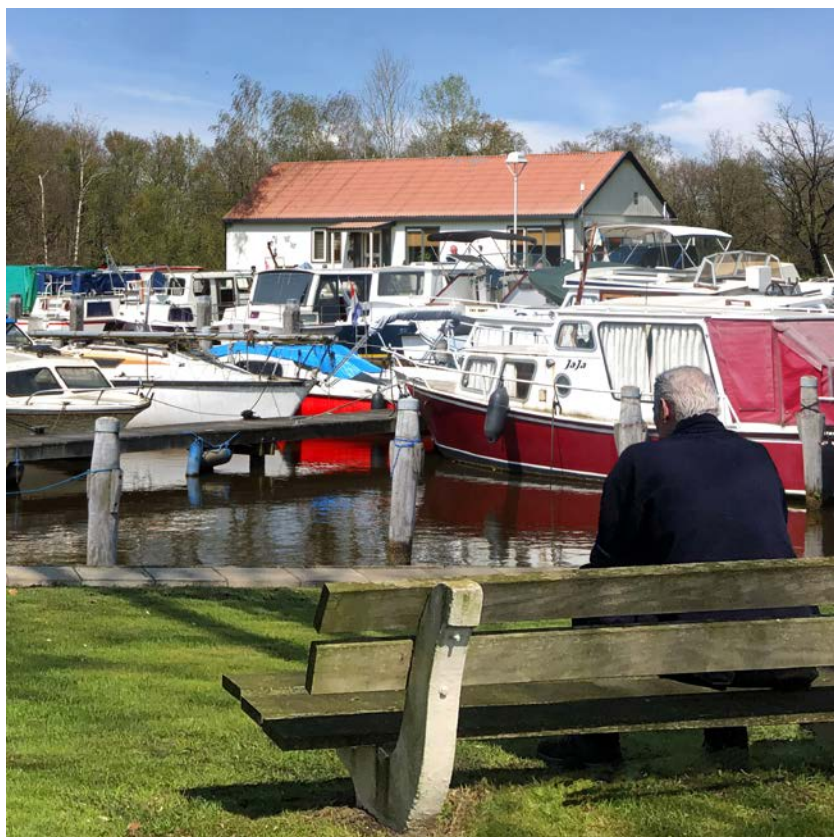
In de straten hiernaast
hangt kerstverlichting
hier wachten ze tot na
de vlaggetjesfinale

je hoeft niet altijd te kiezen
ik hoop op feestdagen
waarop verbazend veel
gevierd kan worden

Wijk 06 Wilderinkshoek
Buurt 04 Nijverheid

Buurtcode BU01640604
Nijverheid

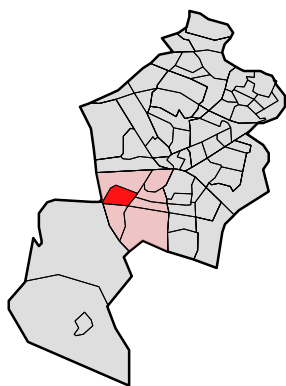

jachthaven Hengelo

masten wiegen langs de bomerij
en rompen drijven te wit in het water
net als zwanen
wachtend om uit te varen

er is geen tij of tijdsbestek
waarin de reis begint
gelaten dobberen ze
in het nu

ik wou dat ik dat kon
wiegend wachtend op mijn nut
zonder vaste grond onder mijn voeten

Wijk 06 Wilderinkshoek
Buurt 05 Vikkerhoek

Buurtcode BU01640605
Vikkerhoek

rietorchis

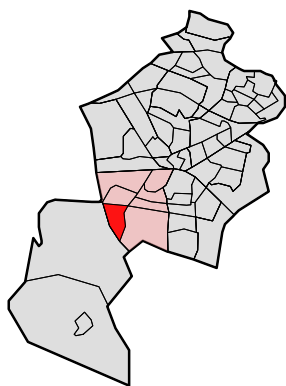
(*dactylorhiza praetermissa*)

in de oksels van de snelweg
en de knieholtes van N-wegen
staan ze in het gras
als bloeiend feestje

niet overmatig zeldzaam
alleen zeer onwelkom in
de stoeptegenvlakte van
het centrum en de wijken

elke vouw en hoekje kan
een plantje doen groeien

aan hoeveel tegels
heeft de stad
eigenlijk genoeg?

Wijk 06 Wilderinkshoek
Buurt 06 Bedrijventerrein Zeggershoek

Buurtcode BU01640606
Bedrijventerrein Zeggershoek

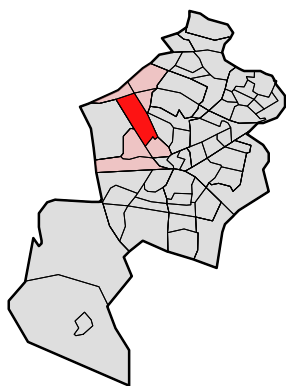
kauwfront

de winter kwam op zwarte vleugels
en krast zijn koudedagenmedley
in de bomen rond de autobaan

daar zitten ze in de schemering
als donkere vruchten in de kale takken
wat brengt ze hier, wat brengt ze samen

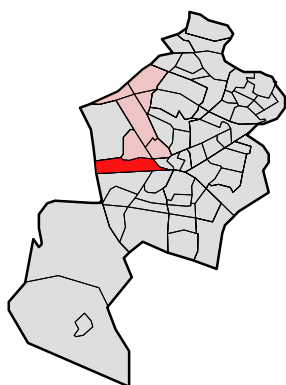
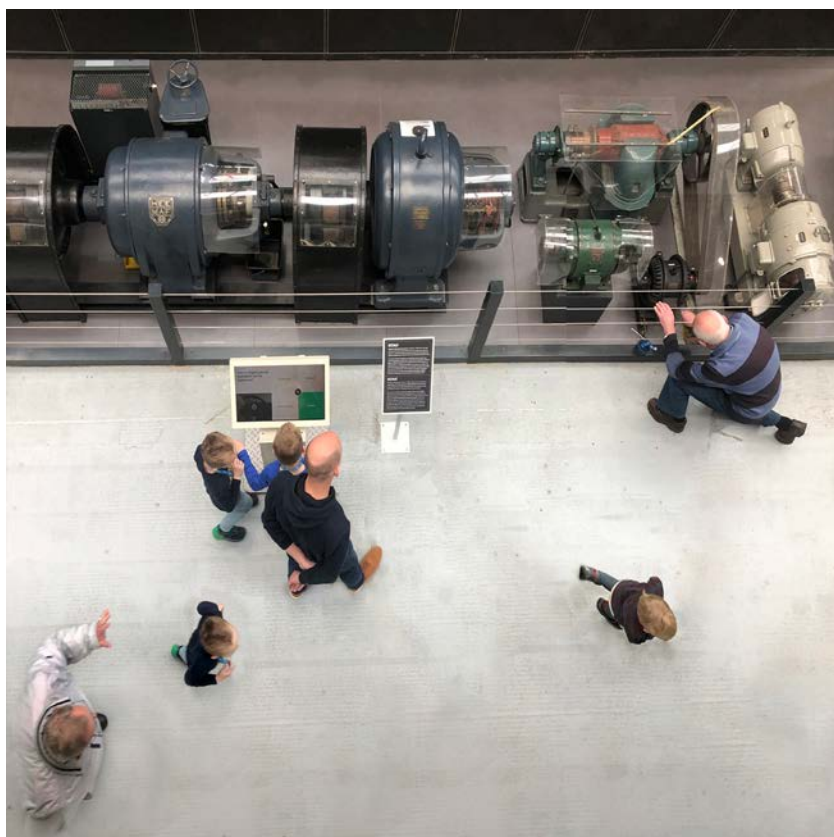
misschien de angst alleen te slapen
in de nachtelijke ochtend wanneer de
grondvorst tot in de boomkruinen klimt

weggedoken in hun veren zitten ze
daar samen in het altijd schijnende licht
van autolampen en een neon-toekan

Wijk 07 Woolde
Buurt 00 Bedrijventerrein Westermaat-Zuidwest

Buurtcode BU01640700
Bedrijventerrein Westermaat-Zuidwest

Wijk 07 Woolde
Buurt 01 Woolde

Buurtcode BU01640701
Woolde

OYFO

machines stampen,
stoten, bonken,
blinken, brommen,
hun verhalen

en voegen zich

bij het puntige, strepende geluid
door penselen die het ritme
van draaiende dansers duiden

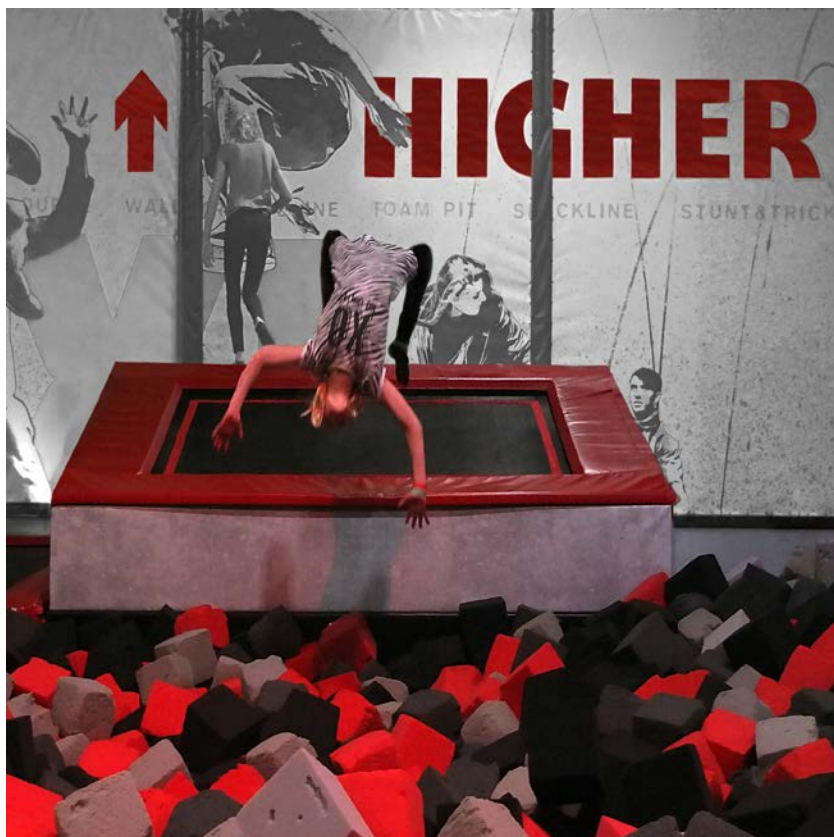
en mengen zich

met notenreeksen, klankgedichten
vol van kleur, plezier,
die instrumenten geven

en vormen zich

in handen, door ogen,
met aandacht

tot
inspiratie

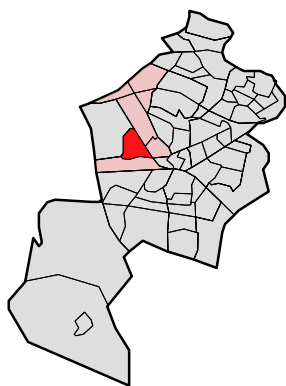
trampolineparadijs

de vaste grond is overrated
er zijn plafonds genoeg
om aan te tikken
of doorheen te breken

dus maak je salto's
totdat je een dubbele schroef
kan of alleen al veilig landen

de hemelbestormer weet het

je kan vliegen wanneer je springt
en je moet springen als je wilt vliegen

Wijk 07 Woolde
Buurt 02 Woolder Es

Buurtcode BU01640702
Woolder Es

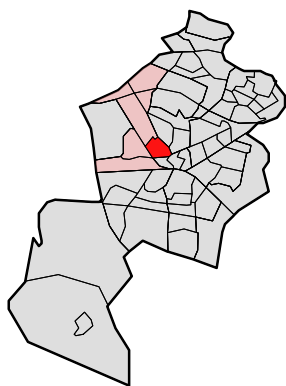

Balistraat

een straatnaam als vakantiedroom
ik stel me al de tuinen voor
vol bloemen in onmogelijke kleuren
omzoomd door tropisch kreupelhout
en een reusachtige bananenboom

die zijn er niet, het is een doorsneeweg
waar mensen binnen leven
met keurig belijnde tuintjes
en minutieus gesnoeide heg

op Bali is geen Hengelosestraat
ik denk ook niet dat die er komen gaat
dat is niet onverwacht
uiteindelijk is dit toch het land
dat zijn juwelenkistje heeft gevuld
met de gordel van smaragd

Wijk 07 Woolde
Buurt 03 Weidedorp

Buurtcode BU01640703
Weidedorp

viaduct

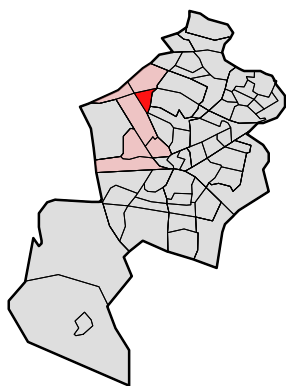
er is een straat in Hengelo
die niemand over durft te steken

de A1 die de mensen lokt
om telkens maar op pad te gaan
een hogesnelheidsslotgracht

waarachter de nieuwste wijken
zichzelf uitbouwen
met razendsnel internet

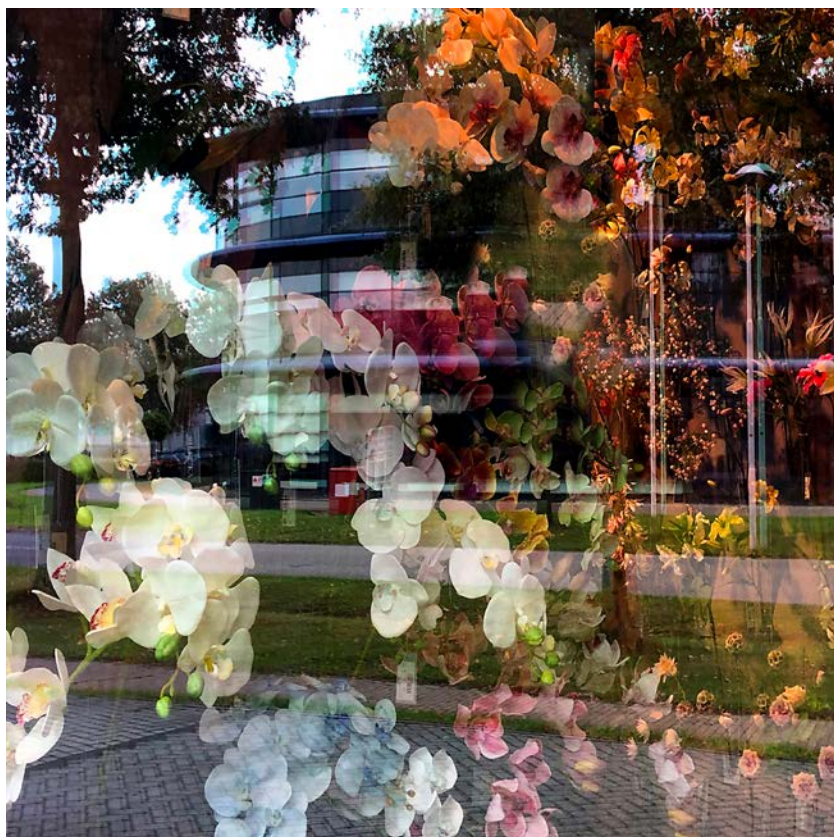
het centraal station
en de kroegen waren
niet bereikbaar

zonder de viaducten;
de uitgestoken hand
van het centrum

Wijk 07 Woolde
Buurt 04 Bedrijvenpark Westermaat-Zuidoost

Buurtcode BU01640704
Bedrijventerrein Westermaat-Zuidoost

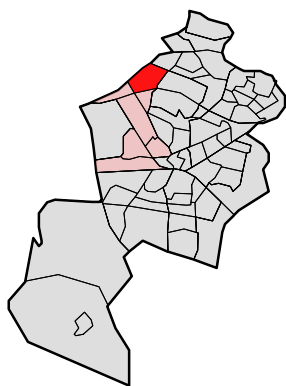
Flora's reflectie

ook verwondering is
in kunststof na te maken

dat schoonheid niet
breekbaar is wanneer
je die kan polymeren

dit raam vormt de grens
tussen parkeerplaats
en een stil geluk

erachter is een tuin
waar bloemen zonder
afscheid staan

Wijk 07 Woolde
Buurt 05 Bedrijventerrein Westermaat-Noordoost

Buurtcode BU01640705
Bedrijventerrein Westermaat-Noordoost

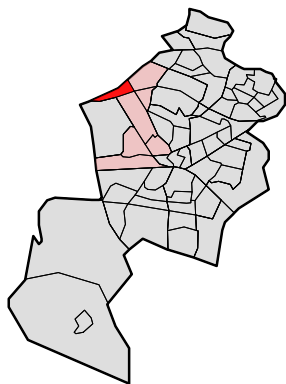
parkeerplein Westermaat

het is een dans
gedanst in blik

van eerst steek jij
en dan draai ik

achteruitparkerende reidans
daarna rotondepirouette

het asfalt is de dansvloer
van een gemotoriseerd ballet

Wijk 07 Woolde
Buurt 06 Bedrijventerrein Westermaat-Noordwest

Buurtcode BU01640706
Bedrijventerrein Westermaat-Noordwest

Onderdelenhuis Hengelo

achter de toonbank
staan de kenners
van de breekbaarheid

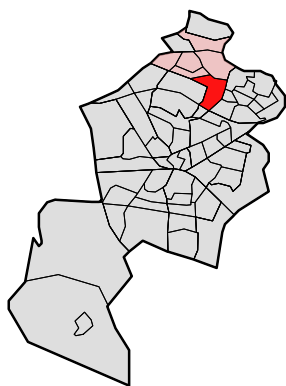
zij weten waar de
barsten zullen komen

die eindigheid is
een onderdeel in
al onze huizen

op de stellages en
in de werkplaats
lokt een tweede leven

een derde, vierde
zoveelste kans

en een reden om
nog niet op te geven

Wijk 08 Slangenbeek
Buurt 00 Roershoek

Buurtcode BU01640800
Roershoek

eventjes weg

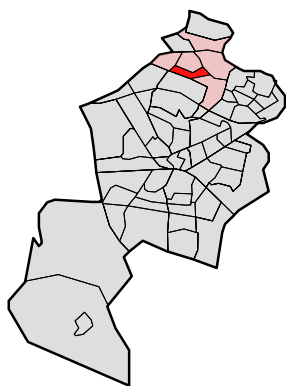
en toch dicht
bij huis gebleven

niet veel verder
dan de bank of
liggend op je zij

ben je alvast
vertrokken naar
waar de letters
en zinnen al zijn

op de hoek staat
een minireisbureau
de boeken zijn een
geduldige reisleader

en all-inclusive

Wijk 08 Slangenbeek
Buurt 01 Vossenbelt-Zuid

Buurtcode BU01640801
Vossenbelt-Zuid

eiland in de Slangenbeekvijver

in de wijk van heel Europa
ontdekken kinderen de wereld
ze beginnen bij de achtertuin
daarna rondom het huis

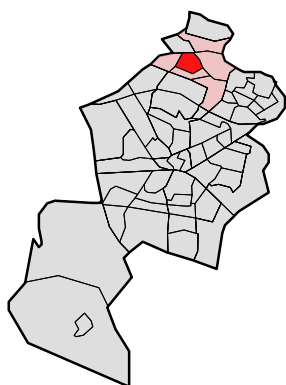
dan volgt de straat, de
grasveldjes en struikgewas
totdat ze bij de vijver komen
met alle eenden op het gras

daar is een eiland

dit is het eerste onbereikbare
waar vogels schuilen in de bomen
daar moet een schat te vinden zijn

ik stel me al de plannetjes voor
van opblaasboot tot loopplank
of wordt er op dik ijs gewacht

succes kan duren tot groep acht
daarna zal steeds meer wereld volgen

Wijk 08 Slangenbeek
Buurt 02 Vossenbelt-Noord

Buurtcode BU01640802
Vossenbelt-Noord

slangenbrug

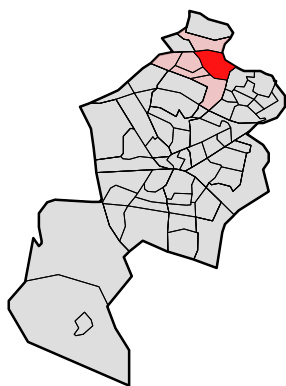
elke beek die vormt een grens
en elke grens die je overgaat
verandert je (een beetje)

de overkant verplaatst zich
steeds van zijde (dat weet je)
dat is de leugen van een brug

een horizon kan ontstippen
een doel kan gaan zwerven

onze levens kronkelen
zoals een slangenrug

er is altijd weer een weg terug

Wijk 08 Slangenbeek
Buurt 03 Het Broek

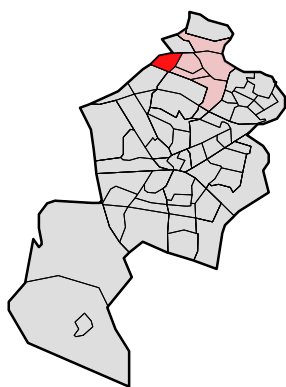
Buurtcode BU01640803
Het Broek

Kristenbos

geen spoor van heiligheid
(en eigenlijk ook niet van bos)
er zwerven hier wel keien los
of ligt er ook een offersteen
aan het einde van deze coniferen

misschien dat de kweker
een vergeten geloof aanhangt
dat deze kleine boompjes
hier verlangt en ze in processierij
een oude godheid laat vereren

Wijk 08 Slangenbeek
Buurt 04 Kristenbos

Buurtcode BU01640804
Kristenbos

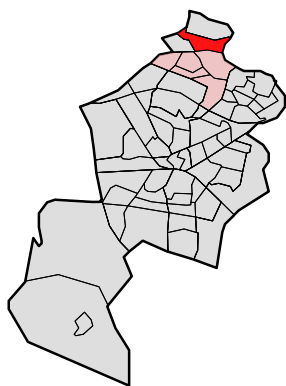
Camping Dalmeden

kom met je tentje
naar de paleizenwijk

op deze vakantieavels
in het gras mag je
bouwen hoe je wilt

bouw je eigen stek
vanaf grondzeil of
bovenop camperwielen

het vakantiegevoel wordt
vastgezet met tentharingen
en praatjes met de burens

Wijk 08 Slangenbeek
Buurt 05 Dalmeden

Buurtcode BU01640805
Dalmeden

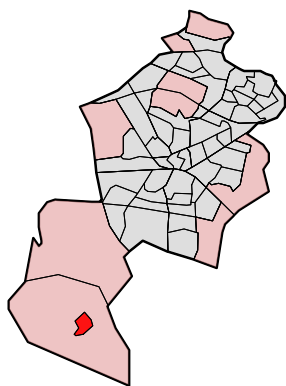
Café Halfweg

in Beckum wonen geen onbekenden

iedereen is een zoon of dochter
van de essen en de akkers
dit café staat er middenin

Halfweg

tussen hoe het was en wat er komt
is er bier en noaberschap
beiden zijn hier van de tap

Wijk 09 Buitengebied
Buurt 00 Beckum (kern)

Buurtcode BU01640900
Beckum (kern)

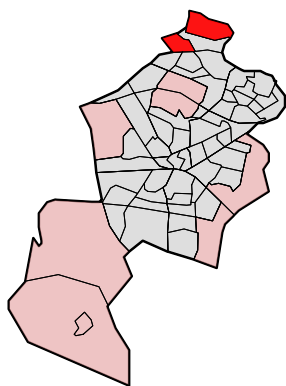
de maïs

de maïs groeide zo hoog
als de zomer duurde
en heeft groene schuttingen
gebouwd tussen de coulissen

deze muren van kolf en pluï
zijn de laatste oogst
de overgang van veel naar niets

tussen en achter de stengels
rijpt de herfst
die plotseling zichtbaar
wordt na het maaien

zo wordt er weer
een zomer ingekuild

Wijk 09 Buitengebied
Buurt 01 Verspreide huizen Slangenbeek

Buurtcode BU01640901
Verspreide huizen Slangenbeek

Torenlaan 80, dierenwachters

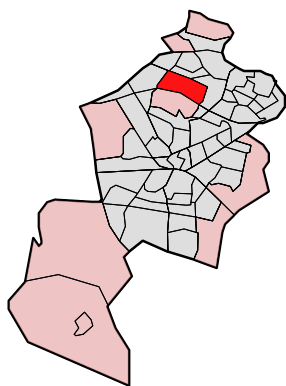
een glanzende gorilla

en een wolf met een
uit knoesten gebouwd
lijf en gezicht

staan op deze oprit
naar de snelweg
toe gericht
al het verkeer
weg te kijken

op Google Earth
bestaan ze niet
ze staan hier toch

fabelwezens
waken niet online

Wijk 09 Buitengebied
Buurt 02 Stadspark Weusthag-Noord

Buurtcode BU01640902
Stadspark Weusthag-Noord

muziekkoepel aan de vijver

om mij heen het gezoem
van zomerwater met een eend die
denkt dat ik zijn broodheer ben

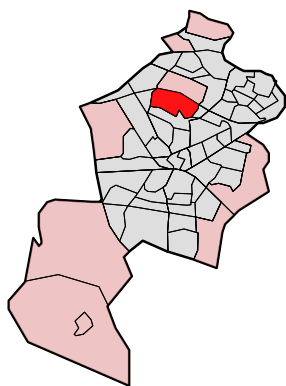
de koepel is leeg
en toch...

een fluistersolo van een tuba
suggesties van koperklanken
klinken van binnenin mijn oor

vanuit ergens onderin mijn brein
hoor ik zachtjes een blaaskapel
terwijl er enkel groene stilte is

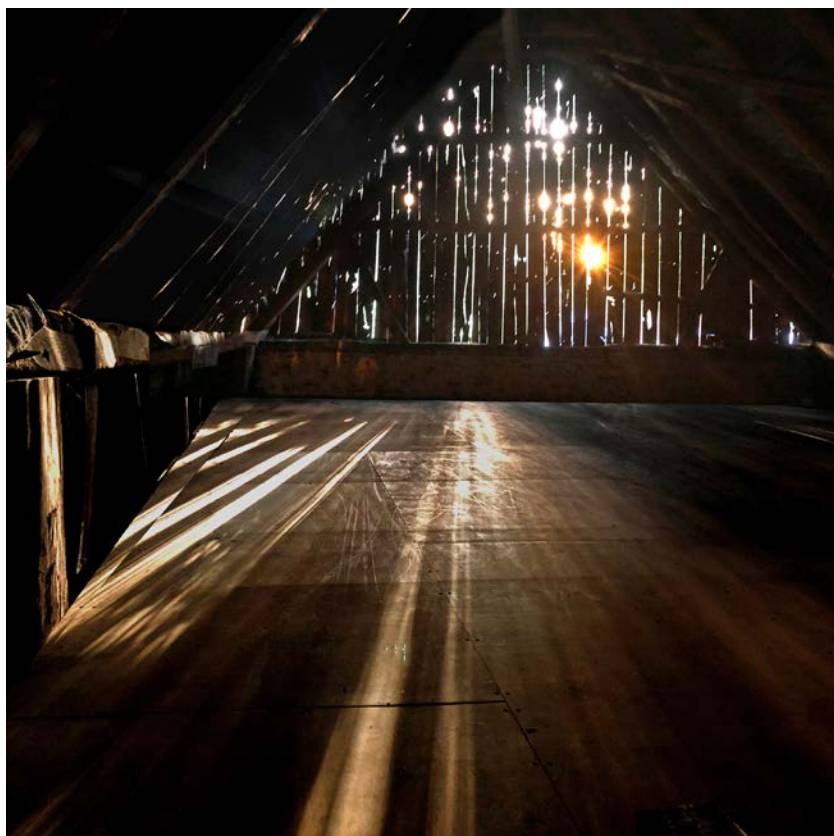
dat lege gebouwen in je
hoofd kunnen zoemen

zie, het water kabbelt
en houdt dezelfde maat

Wijk 09 Buitengebied
Buurt 03 Stadspark Weusthag-Zuid

Buurtcode BU01640903
Stadspark Weusthag-Zuid

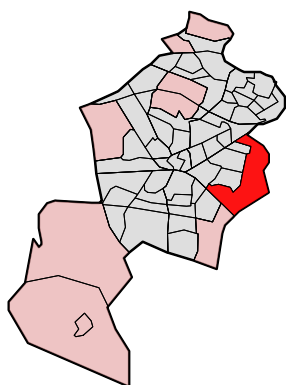

hooizolder

strepen van licht wandelen over
de vloer van een zomerochtend
ze vormen een omgekeerde zonnwijzer
niet de schaduw maar het licht
vertelt ons over hooidagen

tussen de kieren wuift
bomengroen en zoemt het
de vloer is schoongeveegd
vrijgemaakt van boerenleven
toch blijft dit een hooizolder

in de groeven en kiertjes
zitten nog de laatste sprietjes
samen met de belofte van
de geur van versgemaaid gras

Wijk 09 Buitengebied
Buurt 04 Verspreide huizen Driene

Buurtcode BU01640904
Verspreide huizen Driene

Foxverdeelwerk

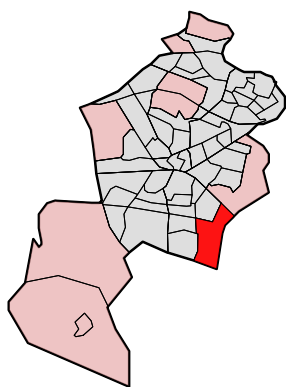
plotseling hoor ik een waterval

eigenlijk was ik op weg naar
iets concreets maar langs
de Koekoeksbeek gelopen
hadden alleen mijn oren gelijk

zowel gestut als losgelaten
woelt het water bij dit werk
uit alle richtingen zich tot beek

ik kijk met de stroomrichting
mee, het water gaat straks
karpers tegenkomen en zichzelf
verliezen in een waterwingebied

maar ik kwam hier voor een waterval
en sluit mijn ogen, zodat mijn oren
het duidelijk voor me kunnen zien

Wijk 09 Buitengebied
Buurt 05 Verspreide huizen Tweekelo

Buurtcode BU01640905
Verspreide huizen Tweekelo

watermolen Olde Meule

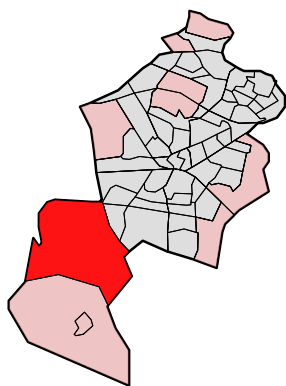
de tijd is hier rustig in het gras
gaan liggen, tussen de koeien

in het waterbekken kijkt de lucht
naar haar eigen spiegelbeeld

haar kabbelende eeuwigheid
wordt door de schoepen in nette
plakjes tijdseenheid gesneden

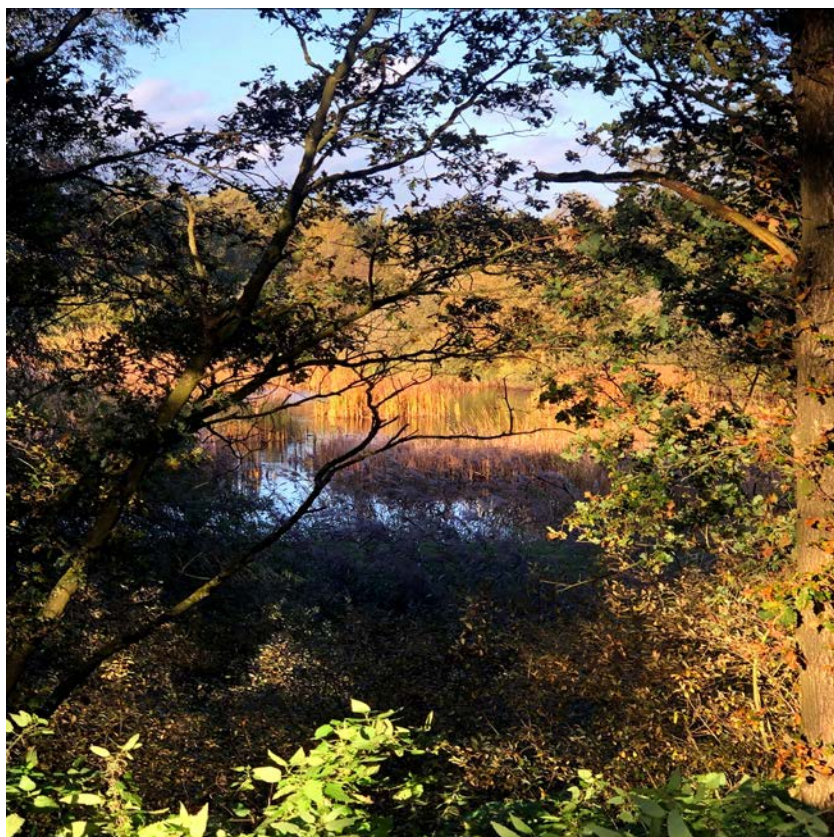
verderop speelt de snelweg
met zijn biljoenen autootjes

hier ademt het Twentse land
in het ritme van het waterrad

Wijk 09 Buitengebied
Buurt 06 Verspreide huizen Oele

Buurtcode BU01640906
Verspreide huizen Oele

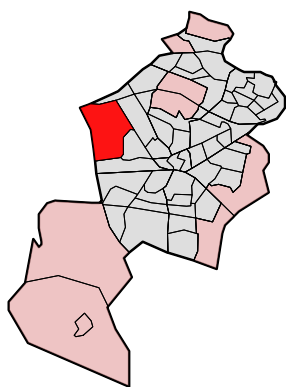

roofdier van het retentiegebied

er staat een witte reiger
in het riet, loerend fluistert
ze tegen de vissen: *ik ben
een stukje wolk, een engel
het is de onschuld die je ziet*

*ik ben de prima ballerina
van de waterkant die
stilstaande balletten danst
met af en toe een buiging
onder water, verder niets*

wie weet of vissen luisteren
en of ze nog wel bang zijn
voor die stem, ze zwemmen

Wijk 09 Buitengebied
Buurt 07 Verspreide huizen Woolde

Buurtcode BU01640907
Verspreide huizen Woolde

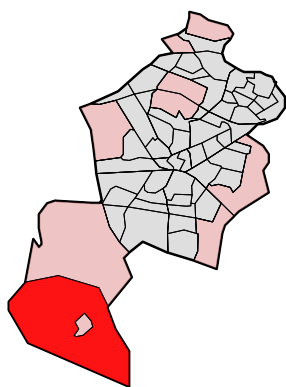
erve Obdam

hier waar dikke eiken
het pad doen wijken
in plaats van andersom

oranje daken met een
knikje en een kanten
gordijntje voor het raam

een idylle is de
sluikreclame van het
denken dat vroeger
alles beter was

idylles zijn effectief

Wijk 09 Buitengebied
Buurt 09 Verspreide huizen Beckum

Buurtcode BU01640909
Verspreide huizen Beckum

Dankwoord

Allereerst wil ik **Bregtje de Geus** bedanken. Mijn meelezers en corrector. Zij heeft nauwgezet en zeer betrokken mijn gedichten van feedback voorzien. Jouw rol als geruststellende criticus en veilige sparringpartner bij twijfel, frustratie en trots heeft me door de moeilijkste stadsdichtersmomenten geleid.

Remko Meddeler, graag had ik je persoonlijk bedankt. Ook bij jou kon ik met mijn taalkundige en dichterlijke twijfels terecht. Bedankt voor je luisterend oor en advies.

Diane Wevers, verbinder, fondsenwerver. De drijvende kracht achter de praktische zaken van dit boekje. Daarnaast de aanjager van mijn eerste dichtersvonkje. Zonder jouw inzet was deze uitgave er niet geweest!

Erna ter Haar, meer dan een jaar elke week de deadline aangaan om een foto te leveren: een titanenwerk! Daarnaast wil ik je bedanken dat je de prachtige tentoonstelling van een selectie van deze gedichten en foto's in de Bibliotheek Hengelo mogelijk hebt gemaakt.

Iedereen die steunde, reageerde en me het gevoel gaf dat ik vooral door moest gaan.

Inhoudsopgave

1.	Binnenstad-Centrum	11	32.	Veldwijk-Zuid	73
2.	Binnenstad-West	13	33.	Boeldershoek	75
3.	Binnenstad-Oost	15	34.	Bedrijventerrein Twentekanaal-Zuid I	77
4.	Hengelose Es-Noord	17	35.	Tuindorp 't Lansink	79
5.	Tichelwerk	19	36.	Tuindorp-Zuid	81
6.	't Wilbert	21	37.	Bedrijventerrein Twentekanaal-Noord I	83
7.	Bedrijventerrein Timmersveld	23	38.	Nijverheid	85
8.	Noord	25	39.	Vikkerhoek	87
9.	Elsbeek	27	40.	Bedrijventerrein Zeggershoek	89
10.	De Noork	29	41.	Bedrijventerrein Westermaat-Zuidwest	91
11.	Klein Driene	31	42.	Woolde	93
12.	't Rot	33	43.	Woolder Es	95
13.	Bovenhoek	35	44.	Weidedorp	97
14.	Schothorsthoek	37	45.	Bedrijvenpark Westermaat-Zuidoost	99
15.	Bartelinkshoek	39	46.	Bedrijvenpark Westermaat-Noordoost	101
16.	Tijertshoek	41	47.	Bedrijventerrein Westermaat-Noordwest	103
17.	Sogtoenhoek	43	48.	Roershoek	105
18.	Bruninkshoek	45	49.	Vossenbelt-Zuid	107
19.	Middelhoek	47	50.	Vossenbelt-Noord	109
20.	Molendijkhoek	49	51.	Het Broek	111
21.	Weijinkshoek	51	52.	Kristenbos	113
22.	Oosterveld	53	53.	Dalmeden	115
23.	Zwavertshoek	55	54.	Beckum (kern)	117
24.	Anninks-/Nijhofshoek	57	55.	Verspreide huizen Slangenbeek	119
25.	Groot Driene-Zuid	59	56.	Stadspark Weusthag-Noord	121
26.	Groot Driene-Noord	61	57.	Stadspark Weusthag-Zuid	123
27.	Bedrijventerrein Twentekanaal-Zuid II	63	58.	Verspreide huizen Driene	125
28.	Berflo Es Noord	65	59.	Verspreide huizen Twekkelo	127
29.	Berflo Es Zuid	67	60.	Verspreide huizen Oele	129
30.	Bedrijventerrein Twentekanaal-Noord II	69	61.	Verspreide huizen Woolde	131
31.	Veldwijk-Noord	71	62.	Verspreide huizen Beckum	133

Colofon

De gedichtenbundel Hengelo in stukjes bevat 62 gedichten geschreven door Wouter Munsterman als stadsdichter van Hengelo in de periode 2021– 2023. De gedichten werden in een eerdere versie gepubliceerd op de website van Hengelo Leest en in Tubantia.

Hengelo in stukjes

Gedichten: Wouter Munsterman
Fotografie gedichten: Erna ter Haar
Portretfotografie: Wouter Munsterman en Erna ter Haar: Lynne Greenaway
Redacteur: Bregtje de Geus
Omslagontwerp: Erna ter Haar
Opmaak binnenwerk: De Lijn Design & Reclamebureau
Wijk- en buurtkaarten bron: ©2008, Centraal Bureau voor de Statistiek / Topografische Dienst Kadaster
Druk- en bindwerk: BoekenGilde
Oplage: 350
Uitgever: Hengelo Leest
Druk: 1e druk 2024
ISBN: 9789090382067
Verschijningsdatum: 18 maart 2024

Deze dichtbundel is tot stand gekomen dankzij bijdragen van:

Auteursrecht © 2024. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze dichtbundel mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande toestemming van Wouter Munsterman (gedichten) en Erna ter Haar (foto's).

HENGELO IN STUKJES GEDICHTEN

Ook een industrieterrein kan inspireren. Wouter Munsterman, stadsdichter van Hengelo 2021-2023, gaf alle wijken en buurten van Hengelo een gedicht. Deze bundel bevat die 62 gedichten van bekende en onbekende plekken in de stad, begeleid door de fotografie van Erna ter Haar. Een ontdekkingstocht in woord en beeld.

ISBN 9789090382067

9 789090 382067